

KIUSAAKO PIENI LAPSI?

26.8.2021

Saara Waldén Varhaiskasvatuksen opettaja
Kuopion kaupunki

VASTAUS ON KYLLÄ JA EI.

Päiväkodissa tapahtuu kyllä kiusaamista, mutta sitä harvoin tunnustetaan kiusaamiseksi.

Päiväkodin vertaisryhmissä esiintyy negatiivista käytöstä lasten kesken. Ei ole aina helppoa erottaa nahistelua, konflikteja ja kiusaamista toisistaan.

Ja vaikka pieni lapsi kiusaa, hän ei tee sitä tarkoituksella. Alle kouluikäisen lapsen vuorovaikutustaidot kehittyvät ja lapsi oppii kokeilemalla. → Pieniä lapsia ei saa leimata kiusaajiksi!

Kiusaamisen ennalta ehkäisy, puuttuminen ja selvittäminen on aina aikuisen vastuulla. Ennalta ehkäisevällä työllä päiväkodissa voidaan vähentää kiusaamista myöhemmin koulussa.

On tärkeää erottaa toisistaan konfliktit, riidat, leikitappelut, nahistelut ja kiusaaminen.

Niin sanottu raju leikki tai painileikki on tavallinen ilmiö pienten lasten parissa.

Riitelyt ja vastoinkäymiset ihmissuhteissa kuuluvat asiaan, samoin riitelyn ja erimielitä olemisen taitojen harjoittelu.

Kiusaaminen on sellaista, minkä kohtaamista lapsi ei voi harjoitella, ja siihen puuttuminen on aina aikuisten asia.

Kiusaamiselle tyypillisiä piirteitä ovat toistuvuus, tietoisuus (tahallisuus), vallankäyttö ja ryhmäilmiö.

Kiusaaminen on ryhmädynaaminen ilmiö, jota ryhmä voi vahvistaa tai sammuttaa!

"yleisön" vahvistava palaute+sosiaalisen palkitsevuuden tunne = kiusaaminen ryhmässä

KIUSAAMINEN VOI OLLA:

PSYYYKKINEN KIUSAAMINEN

- Uhkailu
- Manipulointi
- Kiristäminen
- Ilveily, ilmeily
- Poissulkeminen
- Leikin sääntöjen muuttaminen
- Selän takana puhuminen

FYYSINEN KIUSAAMINEN

- Lyöminen
- Potkiminen
- Kamppaaminen
- Esteenä oleminen
- Vaatteiden repiminen
 - Nipistely
- Kivien ja hiekan heittäminen
- Leikkien sotkeminen

SANALLINEN KIUSAAMINEN

- Haukkuminen
 - Nimittely
 - Härnäminen
 - Lällättäminen
- Vaatteiden, hiusten yms kommentointi
- Selän takana puhuminen
- Puhumatta jättäminen

MITEN HUOMATA KIUSAAMINEN?

- Läsnaolo, keskittyminen lapsiin. (Huomaa lapsissa muutoksen)
→ Pienryhmät
- Havainnointi (erityisesti leikkitilanteiden havainnointi)
→ Vetäytyykö joku lapsi tilanteesta pois?
- Keskustelut lasten kanssa (osaako lapsi nimetä kaverit?)
- Lapsia rohkaistaan kertomaan kiusaamisesta - kertominen ei ole kantelua
- Jääkö joku lapsi aina ryhmän ulkopuolelle? (Vetäytyneisyys sosiaalisissa tilanteissa. Yleisin kiusaamismuoto.)
- Vanhemmilta saa arvokasta tietoa (esim. lapsi ei halua lähteä päiväkotiin, somaattiset kivut)

KIUSAAMISEN EHKÄISY:

"Kiusaamisen ehkäisyn pohjana on lapsen kyky asettua toisen ihmisen asemaan, kyky empatiaan. Tämä edellyttää moraalin kehittymistä. Pienten lasten moraalit kehittyvät yleensä arkipäivän tilanteissa sekä niistä malleista, joita lapsi yhdessä elämisestä saa."
MLL - Kiusaako pieni lapsi? s. 45)

kuvakortit,
kuvat tarinat,
kirjat sekä
lorut.

- **Aikuisen malli**
tapa- ja moraalikasvatus
tasa-arvoinen varhaiskasvatus
- **Kasvatuskumppanuus**
 - Lasten osallisuuden vahvistaminen
- **Lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus**
 - **Aikuisen läsnäolo:**
 - negatiivisen vuorovaikutuksen katkaiseminen
 - leikin ohjaaminen
 - vertaissuhteiden ja sosiaalisten taitojen tukeminen
 - siirtymätilanteiden turvaaminen

KIITOS! MUISTAKAA TEETTE TÄRKEÄÄ TYÖTÄ!

26.8.2021

Saara Waldén Varhaiskasvatuksen opettaja

Kuopion kaupunki

LÄHTEET:

Kiusaamisen ehkäisyn
ja puuttumisen suunnitelma.

www.kuopio.fi/documents/7369547/7960107/Kiusaamisen+ehk%C3%A4isyn+ja+puuttumisen+suunnitelma

Kiusaavatko-pienetkin-
lapset.pdf (mll.fi)

Laura Kirves | Maria Stoor-Grenner

MLL Mielenlukutaitoa - Opas
turvallisen päiväkotiryhmän
rakentamiseen

[MLL_Mielenlukutaitoa_www.pdf](#)

Kiusaamisen
ehkäiseminen
varhaiskasvatuksessa -
Mannerheimin
Lastensuojeluliitto (mll.fi)

Kuopion kaupungin
varhaiskasvatussuunnitelma.

KIRJAVINKIT:

Mitä ihmettä
Leea Mattila ja Janna Rantala

Positiivinen kasvatus
Tiia Trogen

